

Květuše Thekla Bartoníčková

se narodila 14. 2. 1935 do rodiny Hořejších, žijící v Otrubech u Slaného. Hořejší byli starým selským rodem a proto jejich dvě dcery a syn byli seznamováni s tím, jak to na statku chodí.

František Hořejší a jeho manželka Jarmila byli štedří ke svému okolí, a nejen díky tomu měla rodina hodně přátel.

To ale v době heydrichiády nic neznamenovalo protože na rodinu přišla rovnou dvě udání.

Pan Hořejší schoval zaměstnancům (se kterými si to předem domluvil) obilí do vozu uprostřed pole pod plachtu a přikryl ho vrstvou hnoje. I když o tom věděli pouze zaměstnanci a pan Hořejší, některý ze zaměstnanců ho udal. Naštěstí se udání dostalo do rukou českému četníkovi, se kterým se rodina znala a ten okamžitě spěchal pana Hořejšího upozornit a udání zničil. Kdyby toho nebylo, celá rodina by skončila v koncentračním táboře.

Druhé udání přišlo na Jarmilu Hořejší, matku paní Bartoníčkové, že prý je židovského původu. Gestapo ji proto odvezlo na Kladno. Díky statečnému zákroku babičky (matky Jarmily), která za mlada studovala v

Německu a znala dobře německý jazyk i mentalitu, se nakonec podařilo Jarmilu odvézt domů. Paní Bartoníčková si pamatuje, jak otec po návratu říkal, že komunikace babičky s velitelem Gestapa byla v jednu chvíli tak vyhocená, že si myslel, že na Gestapu zůstanou všichni tři. Rodina pak samozřejmě musela doložit svůj nežidovský původ.

Jednoho dne se na dvoře statku v Otrubech objevila vozidla s německými vojáky. Když se vysvětlilo, že Lidice u Slaného nejsou Lidicemi u Kladna a že se zde žádný statek Horáků nenachází (a velitel se ujistil v obecní dokladech, že se zde nevyskytují jména Horák a Stříbrný), vojáci odjeli. Nikdo netušil, jaké hrůzy budou čekat Lidice u Kladna...

Po válce si rodina oddechla jen na chvíli, než k moci nastoupili komunisté. Hořejším sebrali všechnu majetek a vystěhovali je nejdříve na půl roku do stísněných prostor k babičce, a poté do vybydleného zájezdního hostince v Otrubech.

Maminku nechtěli nikde zaměstnat, až nakonec získala práci jako nádennice a rozhazovala zmrzlý hnůj po poli. Tatínek dostal práci na státním statku Zlonice. Přestože si ho nadřizený chválil za jeho pilnou a poctivou práci (statku například vypracoval osevní plán), byl přeřazen na těžkou, manuální práci do Mostárny ČKD. V den svých 54. narozenin (1. 12. 1952) byl nakonec povolán do PTP.

Jako pétépák byl převelen na Slovensko do Nižné Šebastové, kde ve zmrzlé zemi kopal základy pro letiště. Jednoho dne, když se se svými spolupracovníky večer vracel, ho srazil a přejel nákladník. Za volantem seděl nezletilý závozník bez řidičského průkazu (zatímco řidič spal). Na zranění způsobená srážkou poté během několika hodin František Hořejší 16. 4. 1953 brzy ráno nemocnici v Prešově zemřel.

Na základě "umístěnky" nastoupila Květuše Bartoníčková po maturitě jako diplomovaná zdravotní sestra do nemocnice v Lounech. Jelikož nastupovaly po řádových sestrách, které komunisté z nemocnic odstranili, neměly to mladé zdravotní sestry lehké.

Na oddělení kde původně sloužilo pět sester, byly nyní jen dvě. I proto paní Bartoníčková musela v devatenácti letech sloužit čtyřicetihodinové služby, které byly nezákonné. Někdy ani nevěděla, zda jí někdo druhý den vystřídá.

Devět let opakovaně žádala o přeložení do Prahy, aby mohla jet rychle domů, kdyby se něco stalo její matce. Ta totiž byla už na konci padesátých let vyčerpaná z útrap prožitých jak za nacismu, tak za komunismu. Později proto zemřela v roce 1968 ve svých nedožitých šedesáti letech na celkové vyčerpání organismu.

Mezitím se paní Bartoníčkové podařilo díky pomoci najít za sebe náhradu (jinak to ani nešlo) v podobě jiné sestry, která se vdávala do Ústí. I tak vzpomíná na Louny kladně. Poznala v nich několik zajímavých lidí, například generála Františka Fajtla nebo operní pěvkyni madam Kačerovskou.

Život v Praze nabídl spoustu nových možností, paní Bartoníčková zde například potkala svého manžela a otce jejích dvou synů. Těm vyprávěla o zabaveném statku a o osudu své rodiny a příbuzných a snila, že se statek navrátí do rukou rodiny, ale příliš tomu nevěřila. Překvapivě se to tak v restitucích po roce 1990 podařilo. Přestože v to paní Bartoníčková léta doufala, nemohla uvěřit svým očím když vrácený statek znovu spatřila. Dům i statek byly ve strašném stavu...

Komunisté areál používali jako školní statek a tak z budov nebyly úplné ruiny. Přesto byl stav velmi neutěšený. Okolo domu bylo lešení, které ho zároveň drželo pohromadě a bránilo padajícím kusům zdiva aby někomu ublížily. V okapech domu rostly břízy. Vnitřek budovy zapáchal a měl elektřinu vedenou po zdech jako v nějakém chlévě. Když paní Bartoníčková pátrala po původu zápachu, zjistila, že je jím sklep. Byl zatopený vodou, ve které plavala všelijaká shnilá biomasa, od jablek až po kusy zvířat.

Sám statek na tom nebyl o moc lépe. Po dvoře se povalovaly kusy rozpadajícího se zemědělského náčiní a strojů. Většina chlévů ani neměla pořádnou střechu, jen kusy rezavého vlnitého plechu. Navracený dobytek byl vychrtlý a hladový, protože statek byl zadlužený a zvířatům proto dávali například shnilé seno a nekvalitní krmivo.

Když se nakonec paní Bartoníčková s rodinou rozhodla znovu hospodařit, tak trvalo dlouho, než vůbec mohli začít. Alespoň byla ráda, že díky výchově svých rodičů věděla, jak na to. To její úděl ale neulehčilo.

Statek nebyla jediná věc, která paní Bartoníčkovou tížila. Nezapomněla na osud rodičů, hlavně pak na smrt svého otce Františka Hořejšího v PTP. Komunisté ji smetli ze stolu a rodině upřeli vdovský i sirotčí důchod. Proto po roce 1990 napsala na ministerstvo obrany a žádala o zákonem nařízené odškodné za smrt jejího otce. Ministerstvo však toto odškodnění odmítalo a bývalí komunističtí právníci vymýšleli lživé argumenty, že není jisté, za jakých okolností její otec zemřel. Že jsou prý i případy kdy pětépák zemřel při loupeži. Doufali, že starší lidé nebudou mít chuť s ministerstvem "bojovat". Mnoho seniorů skutečně boj s postkomunistickou administrativou raději vzdalo.

Paní Bartoníčkovou to však v jejích šedesáti letech natolik rozčílilo, že si najala právníka a ministerstvo obrany zažalovala. Nakonec po dlouhém právním procesu vyhrála a tento případ byl znám jako "kauza Hořejší". Z odškodného za smrt jejího otce v PTP nechala opravit rodinnou hrobku Hořejších v Lidicích u Otrub a obnovit Smírčí kříž barona Rieseho na cestě mezi Otrubami a Lidicemi.

Je nyní věnován také památce Františka a Jarmily Hořejších, rodičů paní Květuše Bartoníčkové.